

1 Humanistisk Ungdoms skoleplattform

2
3 Humanistisk Ungdoms (HU) skoleplattform har som hensikt å vise frem et større og mer
4 helhetlig syn på skolen enn enkeltsaksorientert. HU har et helhetlig menneske- og
5 samfunnssyn, og vi må derfor også ha et helhetlig syn på en av samfunnets viktigste
6 fellesarenaer.

7
8
9 Målet for Skoleplattformen er å kunne påvirke den norske skolen i en retning som gir
10 kritisk tenkende, bevisste og demokratiske individer, som er utdannet til å møte
11 mennesker med respekt, forme samfunnet rundt seg og som anerkjenner verdien av
12 mangfold og dialog. Humanistisk Ungdom ønsker seg en kunnskaps- og forskningsbasert
13 skole som gir godt grunnlag for læring og engasjement både i og utenfor skolen.
14 Plattformen er strukturert rundt et hovedmål innenfor hvert felt, med flere delmål som
15 har som formål å bevege skolen i riktig retning.

16
17 Plattformen er intendert til bruk både internt, for skolering, og eksternt, i møte med
18 andre politiske organisasjoner og media. Skoleplattformen behandles av landsmøte hvert
19 oddetallsår.

20
21 Skoleplattformen er delt inn i følgende tematiske felt:

- 22 1. Religions- og livssynsundervisning.
- 23 2. Religion i andre fag.
- 24 3. Kritisk tenkning
- 25 4. Seksualundervisning og grensesetting
- 26 5. Praksis og menneskemøter
- 27 6. Private religiøse grunnskoler

28 29 **1. Religions- og livssynsundervisning.**

30 **Status og argumentasjon:**

31 Siden overgangen fra KRL til RLE i 2007 har det eksistert en felles forståelse i de politiske
32 miljøene om at faget trenger stabilitet og ro. Dette ble motvirket gjennom innføringen av
33 KRLE, hvor kristendommen får tilbake en særposisjon i religionsundervisningen.

34 Religionsfaget har med andre ord ikke fått verken ro eller stabilitet, og skal settes ti år
35 tilbake på grunn av kristen symbolpolitikk.

36
37 HU kjemper for en religions- og livssynsundervisning som likestiller forskjellige livssyn,
38 og som presenterer dem på en objektiv måte. Dette vil bidra til større mangfold og
39 aksept for forskjellige livssyn, fordi det ikke vil være forkynnende og ikke minst fordi et
40 likeverdig faglig grunnlag gir elevene det beste grunnlaget for å bygge opp kompetanse
41 og forståelse for forskjellige livssyn.

42 43 **Hovedmål:**

- 44 • Sikre et likeverdig, kunnskapsbasert og mangfoldig religionsfag

45
46 Humanistisk Ungdom mener et likeverdig og mangfoldig fag, som ikke forkynner eller
47 forskjellsbehandler, gir det best grunnlaget for unges læring, og vil oppfordre til
48 gjensidig forståelse og dialog mellom forskjellige tros- og livssynsretninger.

49 50 **Delmål:**

- 51 • Fjerne KRLE og erstatte det med et likebehandlende livssynsfag.

52
53 KRL-faget ble funnet å være i strid med menneskerettighetene i 2007, og å
54 gjeninnføre et slikt fag er å ta religionsundervisningen flere steg tilbake. HU vil derfor
55 arbeide mot KRLE-faget og heller evaluere det gamle RLE-faget for å gi dette bedre
56 forankring, mer likeverdig innhold og potensiale for læringsutbytte.

- 57
58 • Fremheve den kritiske tenkningens rolle i filosofi og etikk

59
60 Humanistisk Ungdom mener at kritisk tenkning, i både et historisk og moderne
61 perspektiv, er grunnleggende for elevenes mulighet til å gjøre egne vurderinger, finne
62 egne synspunkter og diskutere moralske og etiske spørsmål.

- 63
64 • Øke antall timer livssynsundervisning på ungdomstrinnet
65 HU vil arbeide for å fremheve en større grad av mangfold blant tros- og
66 livssynssamfunn. Dagens religionsfag er sterkt preget av de store religiøse
67 retningene, mens dagens mangfoldige samfunn har en annen sammensetning.
68 Dessverre kommer mangfoldet sjeldent til syne i undervisningen, mye på grunn av
69 lite tid per kompetansemål. Derfor mener vi at antallet timer med
70 livssynsundervisning på ungdomstrinnet burde økes, slik at elevene får mulighet til å
71 sette seg godt inn i flere livssynsretninger.

72 73 74 **2. Religion i andre fag.**

75 **Status og argumentasjon:**

76 Med dagens faglige inndeling er det lett å se skillelinjer mellom forskjellige fag. Allikevel
77 opplever mange elever at disse linjene forsvinner gjennom forskjellige skolers og læreres
78 praksis. Det brukes religiøse tekster til litteraturanalyse, religiøse verdensbilder
79 fremheves i naturfag, og ikke minst møter mange religiøs moral i både samfunnsfag og
80 seksualundervisning. Dette medfører et press mot elevene, hvor religion løftes frem
81 uavhengig av fag. Ikke minst vektlegges ofte religiøs kultur og tradisjon som grunnlag
82 for hvorfor det skal undervises om utover fagets opprinnelige rammer.

83
84 Humanistisk Ungdom ønsker respekt for fagenes egenart, hvor det ikke skal blandes inn
85 religiøse elementer. Humanistisk Ungdom vil jobbe for at religionsundervisningen skjer i
86 religionsfaget, og annen undervisning skjer i sine fag. Dette betyr ikke at tverrfaglighet
87 ikke kan forekomme, og det er i enkelte emner viktig å være klar over religiøse
88 synspunkter om tema

89 90 **Mål:**

- 91 • Et klart og tydelig skille mellom religionsundervisning og andre fag.

92
93 Humanistisk Ungdom jobber for at religionsundervisningen foregår i sitt fag, og ikke
94 gjennom å bruke for eksempel religiøse skapelsesberetninger eller kreasjonisme i
95 naturfag. Allikevel anerkjenner Humanistisk Ungdom at religiøse tekster kan være
96 faglig relevant, men at disse ikke skal brukes forkynnende.

97 98 **Delmål:**

- 99 • Skille klart mellom religionens rolle i kultur og tradisjon og religionens innhold.

100
101 Humanistisk Ungdom anerkjenner at religion har en sentral rolle i samfunnet, både i
102 historisk og i dag, men mener dette ikke er et grunnlag for at religion skal være et
103 tema i nært sagt alle fag. Skal religion tas opp i andre fag en religionsfaget må det
104 være fra analytisk perspektiv, hvor man f. eks ser på religion som samfunnsfenomen

105 eller historisk fenomen, uten at dette nødvendiggjør undervisning om
106 meningsinnholdet i religionen.

- 107
- 108 • Undervisning om kristendommens plass i kulturarven skal ikke brukes
109 forkynnende eller instruerende.
- 110

111 Særlig den kristne kulturarven fremheves ofte i flere fag, som en rettferdiggjøring av
112 religiøs tematikk. HU mener det må være et klart skille mellom å anerkjenne norsk
113 kristendom som samfunnsfenomen, eller som historisk del av
114 samfunnsoppbygningen, og det religiøse budskapet som kristendommen har. Man
115 kan formidle en kulturarv og religiøs tradisjon uten å gå inn på religiøse budskap.

116

- 117
 - 118 • Skille mellom religioners historie og religioners historiefortelling.
- 119

120 Humanistisk Ungdom mener det er viktig å kjenne til religioners historie. Kunnskap
121 om deres opprinnelse, utvikling og samfunnspåvirkning er allikevel ikke det samme
122 som religionens interne historie. Det er viktig religiøs historiefortelling ikke forveksles
123 med faget historie. Humanistisk Ungdom mener at det særlig i historiefaget er viktig
124 at det ikke blandes mellom religiøs historie, basert på tro, og normal
125 historiefremføring.

126

127

128 **3. Kritisk tenkning**

129 **Status og argumentasjon**

130 I dag er kritisk tenkning godt representert i både læreplaner og kompetansemål, men
131 undervises om i svært varierende grad. Kritisk tenkning er høyaktuell for dagens unge,
132 og burde derfor ha en mye tydeligere og prioritert rolle i undervisningen. Dette gjelder
133 ikke minst i livssynsfaget, der det å kunne vurdere påstander kritisk ofte vil være spesielt
134 viktig. Humanistisk Ungdom mener kritisk tenkning er å på selvstendig grunnlag kunne
135 stille spørsmål, reflektere og tenke rasjonelt om egne meninger, noe skolen ikke kan
136 undervurdere viktigheten av.

137

138 I den moderne verden møter vi ny informasjon konstant. Det er da viktig at ungdom
139 tilegner seg verktøyene som kreves for å kunne vurdere informasjon på en kritisk måte.
140 Kildekritikk er svært sentralt innen kritisk tenkning, men vektlegges lite i skolen. For
141 eksempel omfatter kildekritikk evnen til å utfordre etablerte synspunkter, noe de
142 færreste opplever å få muligheten til i dagens skole.

143

144

145 **Mål:**

- 146 • Få kritisk tenkning inn i alle relevante fag.
- 147

148 Humanistisk Ungdom ønsker at kritisk tenkning skal inn i kompetansemålene i alle
149 relevante fag. Kritisk tenkning er relevant i alt fra litteraturstudier og naturvitenskap
150 til samfunnsdebatt, historie og menneskesyn. Til og med i et fag som kroppsøving er
151 evnen til selvstendig refleksjon, f. eks om kroppsidealer, relevant.

152

153 **Delmål:**

- 154 • Vektlegge individuell refleksjon i alle fag.
- 155

156 Et av de mest sentrale momentene ved kritisk tenkning er den individuelle
157 refleksjonen. Prinsippet om at man må finne egne svar, basert på en kritisk

158 gjennomgang av informasjonen man har, er grunnleggende for et rasjonelt
159 verdensbilde, der man som individ må vurdere egne standpunkt.

- 160
- 161 • Fokuserer på informasjonsinnhenting og kildekritikk i alle fag.

162

163 Dagens skole preges av nye teknologiske muligheter. Gjennom normaliseringen av
164 internettet i skolehverdagen og undervisningen endrer kunnskapsbildet seg drastisk.
165 Fakta er kun noen tastetrykk unna og det er mer aktuelt å vurdere hva som er fakta
166 og hva som ikke er det, ut fra evnen til å forholde seg kritisk til informasjonen man
167 finner, heller enn evnen til å gjengi og pugge.

- 168
- 169 • Gi elevene god opplæring i saklig og kunnskapsbasert meningsutveksling.

170

171 Humanistisk Ungdom mener det er gjennom dialog og diskusjon man lærer om
172 hverandre og av hverandre. Da er det viktig at meningsutveksling skjer på riktige
173 premisser. Dialog må være preget av respekt, saklighet og kunnskap må ligge til
174 grunn for forskjellige meninger. Skolens oppgave er å trene elevene i nettopp denne
175 typen utveksling.

176

177 **4. Seksualundervisning og grensesetting**

178 **Status og argumentasjon:**

179 Seksualundervisning har i lang tid vært en vanskelig del av den norske undervisningen.
180 Kvaliteten og innholdet varierer fra skole til skole og fra klasse til klasse. Noen opplever
181 moraliserende og normativt begrensende undervisning, mens andre opplever
182 overdrevent informative opplegg. Dette medfører at ungdom kan oppleve en stor grad av
183 press, og opplever det vanskelig å få svar i skolen.

184

185 Humanistisk Ungdom mener det er viktig at elever får en god seksualundervisning, som
186 både kan bidra til trygghet for enkeltindividet og kunnskap blant ungdom som gruppe.
187 Seksualitet er sentralt i de fleste menneskers liv og det må legges til rette for at ungdom
188 kan få kunnskap, møte forståelse og få et sunt og rasjonelt forhold til egen og andres
189 seksualitet og identitet. Det er viktig at seksualundervisning, forstått som undervisning
190 om seksualitet, grensesetting og identitet, er en gjennomgående del av utdanningsløpet.

191

192 **Mål:**

- 193
- 194 • En hensiktsmessig seksualundervisning, med vekt på grensesetting, mangfold og
195 individets rett, som gir all ungdom muligheten til å sette egne grenser og føle
196 trygghet i seg selv.

197

198 Humanistisk Ungdom vil arbeide for at seksualundervisningen skal standardiseres, og
199 at individuelle grenser og respekt mellom mennesker skal ligge til grunn for
200 undervisningen. Dette handler ønsket om å gjøre ungdom trygge på egen identitet og
201 seksualitet i møte med andre.

202 **Delmål:**

- 203
- 204 • Alle skoler skal ha kvalifisert helsepersonell lett tilgjengelig i skoletiden.

205

206 Humanistisk Ungdom ønsker en stor satsning på skolehelsetjenesten, hvor elever må
207 ha tilgang på både medisinsk personell og samtalepartnere. Dette handler om å gi
208 noen å komme til med vanskelige spørsmål og situasjoner, samtidig som dette ikke
209 skal gå utover skolegangen.

- 210
- 211 • Gjøre seksualundervisning til en obligatorisk del av lærerutdanningen

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

5. Praksis og menneskemøter

237

Status og argumentasjon

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

Mål:

252

253

254

255

256

257

For å bidra til en mer helhetlig og sammenhengende seksualundervisning, og forståelse for det brede seksualitets- og identitetsmangfoldet burde seksualundervisning være en naturlig del av lærerutdanningen. Dette vil forebygge moralistisk og potensielt dømmende undervisning, samt gi lærerne mer erfaring og flere verktøy for å undervise om det som er et utfordrende tema.

- I seksualundervisningen skal det vektlegges grensesetting og identitetsbygging, samt utfordre et heteronormativt samfunnssyn.

Dagens seksualundervisning preges av et hetero- og cisnormativt syn, hvor det normale er et par bestående av en mann og en kvinne. Undervisningen fokuserer på det biologiske som skjer, samt fokus på prevensjon. Humanistisk Ungdom ønsker at grensesetting for individet vektlegges i større grad. Undervisningen bør fokusere på relasjonen mellom mennesker og deres frivillige samvær, og ikke minst at det vises at det finnes flere former for samliv. Ikke minst bør det vises frem at det finnes et stort kjønns mangfold: ikke bare mann og kvinne.

- Nasjonale retningslinjer for seksualundervisning

Seksualundervisningen man får på skolen kan variere stort etter hvor man bor.

Undervisningen kan påvirkes av lærerens personlige oppfatninger og fordommer, noe som gjerne gir utslag på hvilke holdninger elevene sitter igjen med. Derfor ønsker HU strenge retningslinjer for både pensum og undervisning om seksualitet og identitet.

I dag preges skolen av en teoretisk tilnærming til livssyn. Selv om det er viktig å lære om bakgrunnen for forskjellige livssyn, er dette en begrensende tilnærming til faget. Humanistisk Ungdom mener at elever best får forståelse for et livssyn dersom de får møte representanter derifra. Derfor bør skoler så godt det lar seg gjøre legge opp til dialog med og om forskjellige livssyn i undervisningen.

Flere steder praktiseres det allerede jevnlig møter med livssyn, men disse er alt for ofte i en misjonerende form. Det er skolens ansvar å sørge for at det som blir presentert for elevene både er konstruktivt for læring, og et nyansert bilde av flere livssyn. Humanistisk Ungdom ønsker at livssyn skal være jevnt representerte i dialogmøter, i motsetning til dagens situasjon der Den norske Kirke i alt for stor grad er overrepresentert. Slike møter i skolen må være preget av mangfold, ikke monolog og misjon.

- En sekulær fellesskole med fokus på mangfold og innsikt

Humanistisk Ungdom vil jobbe for en sekulær og likebehandlende fellesskole, som har som mål å skape forståelse for mangfoldet som eksisterer i livssyn gjennom menneskemøter og dialog.

Delmål:

258

259

- Avskaffe skolegudstjenester

260

261

262

Humanistisk Ungdom vil avskaffe alle former for skolegudstjenester. Religiøse seremonier hører ikke hjemme i skoletiden, spesielt ikke i regi av skolen. Om elever bruker sin fritid på religiøs aktivitet, på bakgrunn av personlig overbevisning og

263 ønske, er dette bare bra, men skolen skal ikke bidra i religiøse arrangementer,
264 uavhengig om dette er for en majoritet eller minoritet. Derfor mener Humanistisk
265 Ungdom at alle former for gudstjeneste i skoletiden eller i regi av skolen skal
266 avskaffes. Isteden burde man benytte livssynsnytrale avslutninger som alle kan
267 delta og føle seg komfortable på.

268
269 • Sikre likeverdig grunnlag for trossamfunn ved besøk av skolen.
270

271 Dagens skolesituasjon preges av at den Den norske Kirke har en representasjon som
272 overskygger nesten alle andre tros- og livssynssamfunn. Mange steder inkluderer
273 dette informering om eller selve konfirmasjonsundervisningen i skoletiden. Dette
274 både stjeler tid skolen kunne brukt på andre ting og ekskluderer de som ikke skulle
275 ønske å konfirmere seg kristelig. Humanistisk Ungdom ønsker seg et felles regelverk
276 for alle skoler, som er likeverdig for tros- og livssynssamfunn, og at skolen skal
277 etterstrebe en likhet i representasjon. Dette betyr at det kreves at skolen oppsøker
278 flere livssyn dersom de får besøk eller besøker et livssynssamfunn.

279
280 • gjennomføre besøk hos et mangfold av tros- og livssynssamfunn, for dialogmøter.
281

282 Humanistisk Ungdom åpner for skolebesøk hos religiøse bygg for læring om religion,
283 uten forkynnelse. Samtidig er det viktig at elevene møter en variasjon av tros- og
284 livssynssamfunn, for å vise frem det mangfoldet som finnes av verdensbilder,
285 trossystemer og menneskesyn. Humanistisk Ungdom mener at alle religiøse
286 seremonier har et forkynnende formål og ønsker ikke observasjon av disse.

287
288 • Integreere opplegg som fremmer dialog i undervisningen.
289

290 Humanistisk Ungdom ønsker at opplegg, som f. Menneskebiblioteket, tas i aktiv bruk
291 av skoler, for å vise fram forskjellige menneskers og gruppers situasjoner,
292 synspunkter og at dette skjer gjennom positive og konstruktive samtaler, der man
293 har som mål å bygge ned fordommer. Humanistisk Ungdom mener at skolen skal
294 undervise i og ta i bruk dialog i møte med livssyn og andre typer menneskegrupper.

295
296

297 **6. Private religiøse grunnskoler**

298 **Status og argumentasjon:**

299 Tradisjonelt sett har privatskoler i Norge i stor grad vært religiøse, men de siste tiårene
300 har det vært en stor vekst av alternativer til dette. Disse skolene driver gjerne alternativ
301 pedagogikk, men forholder seg som regel til almen akseptert kunnskap og
302 samfunnsnyttige ferdigheter. Humanistisk ungdom er i prinsippet positive til at elever
303 skal kunne få den opplæringen som passer dem, men stiller seg kritiske til opplegg som
304 lærer opp elever til å bli religiøse. Det er uheldig at religiøse holdninger og oppfatninger
305 skal være en viktig del av grunnopplæringen for unge, spesielt med tanke på at religiøse
306 skoler har vist seg å til tider holde tilbake deler av pensum.

307

308 Den norske grunnskolen skal ha som mål å utdanne selvstendig tenkende ungdom på
309 bakgrunn av respekt og forståelse. Grunnskolen skal ikke oppdra ungdom til å tro på en
310 enkelt religion, da dette i flere tilfeller kan gå utover andre viktige deler av
311 livssynsundervisningen. Dersom livssynsmyndig ungdom ønsker ta religiøs videregående
312 utdanning er det deres eget valg, men barn under livssynsmyndig alder burde ikke møte
313 misjon i det som skal være barnets viktigste arena for læring. Derfor ønsker Humanistisk
314 Ungdom at den norske staten ikke skal finansiere hverken religiøse grunnskoler eller
315 barnehager.

316

317

Mål:

318

319

320

321

Delmål:

322

323

- At elever opplever å være del av en inkluderende skole.

324

325

326

327

328

329

I et mangfoldig samfunn er det skolens oppgave å bygge ned skiller mellom menneskegrupper. Skoler som deler inn elevene etter slike skiller bidrar til stigmatisering og økte forskjeller mellom mennesker. Humanistisk Ungdom mener det er skolens oppgave å vise frem mangfold, og ha en likeverdig innstilling til forskjellige tros- og livssynsretninger.

330

331

- At private grunnskoler som mottar statsstøtte, ikke skal drive forkynnende opplæring

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

Humanistisk Ungdom mener det er en stor prinsipiell forskjell på foresatte som oppdrar sine barn i en religiøs tradisjon og at det er organisert trosopplæring i skolen. Selv om disse skolene står utenfor det offentlige skolesystemet er det en vesentlig andel av elever som går på slike skoler, og disse møter et verdensbilde der skolen definerer et livssyn som sannere enn andre. Skolen skal være en livssynsnøytral og balansert kunnskapsformidler, ikke en arena for misjonering og indoktrinering. Nettopp rolleblanding mellom formidling av reell, anerkjent kunnskap og subjektiv religiøs overbevisning gjør det vanskelig for elevene å skille mellom kunnskap og personlige meninger. Dette hører ikke hjemme i et moderne samfunn. Humanistisk Ungdom vil derfor arbeide for å trekke støtten til religiøse private grunnskoler.